Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0098

Devintoji ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaita

2025 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl devintosios ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaitos (2024/2107(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 4, 162, 174–178 ir 349 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės[1] (Bendrųjų nuostatų reglamentas),

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo[2],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis[3],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos

---

1 OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
2 OL L 231, 2021 6 30, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
3 OL L 231, 2021 6 30, p. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.

socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013[1],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas[2],

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013[3],

– atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/460, kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 508/2014 (Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva)[4],

– atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/558, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013 ir (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis, kuriomis sudaromos išskirtinės lanksčios sąlygos naudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas reaguojant į COVID-19 protrūkį[5],

– atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/461, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos[6],

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas

---

1 OL L 231, 2021 6 30, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
2 OL L 231, 2021 6 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
3 OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
4 OL L 99, 2020 3 31, p. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
5 OL L 130, 2020 4 24, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/558/oj.
6 OL L 99, 2020 3 31, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj.

Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais ištekliais ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksmams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui (REACT-EU)[1],

– atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/562, kuriuo dėl sanglaudos veiksmų dėl pabėgėlių Europoje (CARE) iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 223/2014[2],

– atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2039, kuriuo dėl papildomo lankstumo Rusijos Federacijos karinės agresijos padariniams šalinti iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) 2021/1060 FAST (lanksti pagalba teritorijoms) – CARE[3],

– atsižvelgdamas į 2002 m. sukurtą tvaraus miestų bendradarbiavimo programą URBACT,

– atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 30 d. ES miestų darbotvarkę,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 1 d. Teritorinę darbotvarkę iki 2030 m.,

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 27 d. Komisijos paskelbtą 9-ąją sanglaudos ataskaitą[4] ir 2024 m. kovo 27 d. Komisijos komunikatą dėl 9-osios sanglaudos ataskaitos (COM(2024)0149),

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento tyrimų tarnybos paskelbtą tyrimą „ES sanglaudos politikos ateitis. Scenarijai ir jų poveikis regionų nelygybei“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario mėn. Komisijos ataskaitą „Forging a Sustainable Future Together: Cohesion for a Competitive and Inclusive Europe“ (Tvarios ateities kūrimas kartu: sanglauda konkurencingai ir įtraukiai Europai)[5],

---

1 OL L 437, 2020 12 28, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2221/oj.

2 OL L 109, 2022 4 8, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/562/oj.

3 OL L 275, 2022 10 25, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2039/oj.

4 Europos Komisija: Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas, *9-oji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita*, 2024 m.

5 Europos Komisija: Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas, *Forging a sustainable future together – Cohesion for a competitive and inclusive Europe* (Tvarios ateities kūrimas kartu: sanglauda konkurencingai ir įtraukiai Europai) – *Aukšto lygio grupės dėl sanglaudos politikos ateities ataskaita*, 2024 m. vasario mėn.

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 31 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl 9-osios sanglaudos ataskaitos[1],

– atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio 21 d. Regionų komiteto nuomonę „Atnaujinta sanglaudos politika po 2027 m.: nė vieno nepalikti nuošalyje. RK atsakas į aukšto lygio grupės dėl sanglaudos politikos ateities ataskaitą ir į 9-ąją sanglaudos ataskaitą“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Komisijos paskelbtą ataskaitą „Europos konkurencingumo ateitis. Europos konkurencingumo strategija“,

– atsižvelgdamas į susitarimą, priimtą 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP21) (Paryžiaus susitarimas),

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato 2024 m. lapkričio mėn. paskelbtą tyrimą „Streamlining EU Cohesion Funds: addressing administrative burdens and redundancy“ (ES sanglaudos fondų supaprastinimas: administracinės naštos ir dubliavimo mažinimas)[2],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl ES dėl pasienio regionų vystymosi ir augimo priemonės (BRIDGEforEU)[3],

– atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 3 d. Komisijos komunikatą „Pirmenybė žmonėms, tvaraus ir integracinio augimo užtikrinimas, ES atokiausių regionų potencialo atskleidimas“ (COM(2022)0198),

– atsižvelgdamas į laiško forma pateiktą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę[4],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos ir regioninių aplinkos strategijų kovojant su klimato kaita[5],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl demografinių tendencijų pakeitimo ES regionuose naudojant sanglaudos politikos priemones[6],

---

1 OL C, C/2024/4668, 2024 8 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4668/oj.

2 Europos Parlamentas: Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius, Vidaus politikos generalinis direktoratas, *Streamlining EU Cohesion funds – addressing administrative burdens and redundancy* („ES sanglaudos fondų supaprastinimas: administracinės naštos ir dubliavimo mažinimas), 2024 m.

3 Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

4 Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

5 OL C 494, 2021 12 8, p. 26.

6 OL C 15, 2022 1 12, p. 125.

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją „Partnerystės su atokiausiais ES regionais stiprinimas“[1],

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. rugsėjo 15 d. rezoliuciją „Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda ES: 8-oji sanglaudos ataskaita“[2],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl galimybių padidinti nacionalinių valdžios institucijų pagal pasidalijamojo valdymo principą atliekamų auditų ir patikrinimų patikimumą[3],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl specialistų potencialo išnaudojimo Europos regionuose[4] ,

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. kovo 14 d. rezoliuciją „2014–2020 m. sanglaudos politika: įgyvendinimas ir rezultatai valstybėse narėse“[5],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A10-0066/2025),

A. kadangi, atsižvelgiant į 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. daugiametes finansines programas, sanglaudos politika yra ES politikos pagrindas ir pagrindinė ES investicijų į darnų ekonominį, socialinį ir teritorinį vystymąsi visoje ES priemonė, kuria prisidedama prie žaliojo kurso tikslų; kadangi sanglaudos politika, kaip numatyta Sutartyse, yra labai svarbi, kad vidaus rinka galėtų gerai veikti ir klestėti, nes ja skatinamas visų ES regionų, ypač mažiau išsivysčiusių, vystymasis;

B. kadangi sanglaudos politika paskatino ekonominę, socialinę ir teritorinę konvergenciją ES, visų pirma padidindama, pvz., Vidurio ir Rytų ES valstybių narių bendrąjį vidaus produktą, kuris nuo 43 proc. ES vidurkio 1995 m. pakilo iki maždaug 80 proc. 2023 m.; kadangi 9-ojoje sanglaudos ataskaitoje pabrėžiama, kad iki 2022 m. pabaigos pagal sanglaudos politiką buvo paremta daugiau kaip 4,4 mln. įmonių ir šiose įmonėse sukurta daugiau kaip 370 000 darbo vietų; kadangi jis taip pat pabrėžia, kad sanglaudos politika duoda didelę investicijų grąžą ir kad kiekvienas į 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. programas investuotas euras iki 2030 m. Sąjungoje bus sugeneravęs 1,3 EUR

---

1 OL C 117, 2022 3 11, p. 18.
2 OL C 125, 2023 4 5, p. 100.
3 OL C, C/2024/4207, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4207/oj.
4 OL C, C/2024/4225, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4225/oj.
5 OL C, C/2024/6562, 2024 11 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6562/oj.

papildomo BVP; kadangi sanglaudos politika vidutiniškai sudarė apie 13 proc. visų viešųjų investicijų ES[1];

C. atkreipia dėmesį į Komisijos ataskaitą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: svarbiausi laimėjimai ir tolesni veiksmai“, pristatytą kartu su 9-ąja sanglaudos ataskaita, kurioje pabrėžiama, kad 24,6 mlrd. EUR (arba 8 proc.) bendros žemės ūkio politikos kaimo plėtros ramsčio lėšų nukreipiama investicijoms į ne žemės ūkio veiklą kaimo vietovėse, o tai atveria erdvę diskusijoms dėl kaimo vietovių ateities;

D. kadangi 2021–2027 m. pagal sanglaudos politiką bus skirta daugiau kaip 140 mlrd. EUR investicijų į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką[2], siekiant padėti gerinti tinklus ir infrastruktūrą, remti gamtos išsaugojimą, gerinti žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius ir skatinti darbo vietų kūrimą;

E. kadangi, nepaisant plačiai pripažinto ir įrodyto teigiamo sanglaudos politikos poveikio socialinei, ekonominei ir teritorinei konvergencijai, tebėra didelių iššūkių, visų pirma susijusių su vystymosi skirtumais subnacionaliniu lygmeniu, regionų viduje ir tuose regionuose, kurie patiria vystymosi kliūčių, ir klimato kaitos poveikiu ne tik demografijai, skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai ir junglumui, bet ir tvariam ekonominiam vystymuisi, ypač mažiausiai išsivysčiusiuose, kaimo ir atokiuose regionuose;

F. kadangi ES sanglaudos politika ir sektorių programos ne kartą efektyviai padėjo regionams veiksmingai reaguoti į ekstremaliąsias situacijas ir asimetrinius sukrėtimus, pavyzdžiui, COVID-19 krizę, „Brexit‘ą“, energetikos ir pabėgėlių krizę, kurią sukėlė Rusijos invazija į Ukrainą, taip pat į gaivalines nelaimes, nors tai yra ilgalaikė struktūrinės politikos, o ne krizių valdymo priemonė ar reagavimo į ekstremaliąsias situacijas finansavimo mechanizmas; kadangi dėl tokių krizių vėluota panaudoti struktūrinių ir investicijų fondų lėšas ir kadangi nemažai projektų, finansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) lėšomis, didžiąja dalimi buvo finansuojami iš projektų, kurie turėjo būti finansuojami iš sanglaudos politikos investicijų;

G. kadangi, nepaisant priemonių, kurių jau imtasi 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpiais, sanglaudos politikos priemonių ir fondų naudojimą ir valdymą reglamentuojanti teisinė sistema turėtų būti dar labiau supaprastinta, o sąveikios skaitmeninės priemonės turėtų būti geriau naudojamos ir plėtojamos, pvz., turi būti įsteigti skaitmenizuoti vieno langelio principu veikiantys paslaugų centrai, siekiant supaprastinti procedūras, sustiprinti suinteresuotųjų subjektų pasitikėjimą, sumažinti administracinę naštą, padidinti lėšų valdymo lankstumą ir paspartinti jų išmokėjimą ne tik atitinkamoms

---

1 Europos Komisija, *9-oji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita*, op.cit.

2 Europos Komisija: *9-oji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita*, op.cit.

valdžios institucijoms, bet ir paramos gavėjams; kadangi būtina padidinti galimybes lėšas naudoti lanksčiau, įskaitant galimybę finansuoti dvejopo naudojimo produktų kūrimą; kadangi labai svarbu parengti būsimą sanglaudos politiką su strateginiu postūmiu visą finansavimo laikotarpį, kuris vis dėlto galėtų būti iš naujo įvertintas finansavimo laikotarpio viduryje;

H. kadangi žemą 2021–2027 m. sanglaudos politikos lėšų įsisavinimo lygį, kuris šiuo metu siekia tik 6 proc., lemia ne valstybių narių ar regionų poreikių trūkumas, o vėlavimas patvirtinti veiksmų programas, pereinamasis laikotarpis tarp finansinių programų, nacionalinių vadovaujančiųjų institucijų sprendimas pirmenybę skirti priemonei „NextGenerationEU“, riboti administraciniai gebėjimai ir sudėtingos biurokratinės procedūros; kadangi valstybės narės ir regionai gali neskubėti įsisavinti visų turimų lėšų, nes tikisi galimo pratęsimo pagal „n + 2“ ar „n + 3“ taisykles;

I. kadangi radikalūs sanglaudos teisinės sistemos pokyčiai pereinant nuo vieno programavimo laikotarpio prie kito prisideda prie atsakingų institucijų ir paramos gavėjų nesaugumo, perteklinio reglamentavimo, klaidų daugėjimo (taip pat susijusių neigiamų padarinių reputacijai ir finansams), įgyvendinimo vėlavimo ir galiausiai paramos gavėjų ir plačios visuomenės nepasitenkinimo;

J. kadangi kartais sanglaudos fondai, neatidėliotinos pagalbos fondai ir sektorių politika konkuruoja tarpusavyje;

K. kadangi demografiniai pokyčiai įvairiuose ES regionuose labai skiriasi ir tikėtina, kad ateinančiais metais kai kurių valstybių narių gyventojų skaičius mažės, o kitų valstybių narių gyventojų skaičius didės; kadangi demografiniai pokyčiai vyksta ir tarp regionų, pvz., žmonės palieka atokiausius regionus, bet paprastai jie susiję su masiniu gyventojų judėjimu iš kaimo vietovių į miestus valstybių narių viduje (tarp išvykstančiųjų daugiau moterų nei vyrų), taip pat į metropolines zonas, o aplink didmiesčius esantys kaimai susiduria su sunkumais norėdami investuoti į pagrindinę infrastruktūrą; kadangi pagrindinių paslaugų, pvz., sveikatos priežiūros, švietimo ir transporto paslaugų, teikimas turi būti sustiprintas visuose regionuose, ypatingą dėmesį skiriant kaimo ir atokioms vietovėms; kadangi reikia daugiau dėmesio skirti teritorijoms, kuriose mažėja gyventojų skaičius ir teikiama nepakankamai paslaugų, todėl reikia tikslinių priemonių, kuriomis jaunimas būtų skatinamas pasilikti pasitelkiant verslumo projektus, aukštos kokybės žemės ūkį ir tvarų turizmą;

L. kadangi, siekiant užtikrinti teisingumą tarp kartų ir taip sustiprinti dalyvavimą, ypač jaunimo, labai svarbu atsižvelgti į gyventojų senėjimą;

M. kadangi miestų teritorijas slegia nauji iššūkiai, kylantys dėl gyventojų plūdimo į miestus, taip pat didėjančių būsto ir energijos kainų, ir

norint juos įveikti reikia užtikrinti pakankamai būstų ir vykdyti naujas aplinkos apsaugos ir energijos taupymo priemones, pvz., paspartinti esminę renovaciją siekiant kovoti su energijos nepritekliumi ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą; kadangi ES sanglaudos politika turėtų padėti kurti įperkamo ir prieinamo būsto rinką visiems ES žmonėms, ypač mažas ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, miestų gyventojams, šeimoms su vaikais, moterims ir jaunimui;

N. kadangi veiksmingas ES miestų darbotvarkės įgyvendinimas gali padidinti miestų gebėjimą prisidėti prie sanglaudos tikslų įgyvendinimo ir taip pagerinti piliečių gyvenimo kokybę bei užtikrinti veiksmingesnį ES finansinių išteklių naudojimą;

O. kadangi ypatingą dėmesį reikia skirti kaimo vietovėms, taip pat vietovėms, kurioms poveikį daro pramonės pertvarka, ir nuo didelių bei nuolatinių gamtinių ar demografinių sunkumų, smegenų nutekėjimo, su klimatu susijusių pavojų ir vandens trūkumo kenčiantiems regionams, pvz., atokiausiems regionams ir ypač šių regionų ar ES periferijoje esančioms saloms, retai apgyvendintiems regionams, saloms, kalnuotoms vietovėms ir pasienio regionams, taip pat pakrančių ir jūrų regionams;

P. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą atvėrė naują geopolitinę realybę, kuri daro stiprų poveikį užimtumui, ekonominiam vystymuisi ir galimybėms, taip pat bendrai gyventojų, gyvenančių su Ukraina, Baltarusija ir Rusija besiribojančiuose regionuose, gerovei, taip pat šalims kandidatėms, tokioms kaip Ukraina ir Moldova, kurioms dėl šių priežasčių reikia skirti ypatingą dėmesį ir paramą, be kita ko, atitinkamai pritaikant sanglaudos politiką; kadangi šis karas lėmė precedento neturintį žmonių, ieškančių prieglobsčio ES, skaičių ir užkrauna papildomą naštą vietos bendruomenėms ir tarnyboms; kadangi kolektyvinis ES saugumas labai priklauso nuo regionų, esančių prie ES išorės sienų, gyvybingumo ir gerovės;

Q. kadangi dėl išskirtinės Šiaurės Airijos padėties reikia specialiai pritaikyto požiūrio, grindžiamo programos PEACE teikiama nauda, kurio laikantis būtų analizuojama, kaip platesnė sanglaudos politika gali būti naudinga susitaikymo procesui;

R. kadangi 79 proc. piliečių, kurie žino apie ES pagal sanglaudos politiką finansuojamus projektus, mano, kad ES finansuojami projektai daro teigiamą poveikį regionams[1], o tai padeda formuoti ES palankų požiūrį;

---

[1] Europos Komisija: Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas ir Komunikacijos generalinis direktoratas, *„Citizens' awareness and perceptions of EU Regional Policy“* (*„Piliečių informuotumas ir suvokimas apie ES regioninę politiką“*), greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 531, 2023 m.

S. kadangi bendras informuotumas apie ES pagal sanglaudos politiką finansuojamus projektus nuo 2021 m. sumažėjo 2 procentiniais punktais[1], o tai reiškia, kad reikėtų siekti didesnės decentralizacijos, kad sanglaudos politika būtų dar labiau priartinta prie piliečių;

1. primygtinai tvirtina, kad sanglaudos politikos regioninis ir vietos aspektas, teritorinis požiūris ir strateginis planavimas, taip pat jos decentralizuoto programavimo ir įgyvendinimo modelis, grindžiamas partnerystės principu, griežtesniu Europos elgesio kodekso įgyvendinimu, ekonomikos ir pilietinės visuomenės subjektų dalyvavimu ir daugiapakopiu valdymu, yra pagrindiniai politikos elementai ir lemia jos veiksmingumą; yra tvirtai įsitikinęs, kad šis sanglaudos politikos modelis turėtų būti ir toliau įgyvendinamas visuose regionuose – jei galima, sustiprinant jo vaidmenį – kaip pagrindinė ES investicinė priemonė skirtumams mažinti, ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai užtikrinti ir tvariam regionų ir vietos ekonomikos augimui skatinti, laikantis ES strategijų ir saugant aplinką, ir kaip pagrindinis ES konkurencingumo ir teisingos pertvarkos veiksnys, kuris taip pat padės spręsti naujus iššūkius ateityje;

2. ragina aiškiai atskirti sanglaudos politiką ir kitas priemones, kad būtų išvengta ES priemonių dubliavimosi ir konkurencijos, užtikrintas įvairių intervencijų papildomumas ir padidintas ES paramos matomumas ir suprantamumas; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad EGADP lėšos skiriamos ekonominei plėtrai ir ekonomikos augimui, atskirai nesutelkiant dėmesio į regionų ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą; yra susirūpinęs dėl Komisijos planų Europos struktūriniams ir investicijų (ESI) fondams taikyti rezultatais grindžiamą požiūrį; pripažįsta, kad veiklos rezultatais grindžiami mechanizmai gali padėti užtikrinti, kad politika būtų veiksmingesnė ir labiau orientuota į rezultatus, tačiau įspėja, kad vieno modelio nereikėtų taikyti visiems ir reiškia rimtų abejonių dėl minčių susieti ESI fondų lėšų išmokėjimą su centralizuotai apibrėžtų reformų tikslų įgyvendinimu, ypač jei reformų tikslai nepatenka į regioninio lygios kompetencijos sritį;

3. nepritaria jokio pobūdžio ES finansavimo programų, įskaitant programas, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, pvz., sanglaudos politikos ir bendros žemės ūkio politikos, reformai siekiant jas centralizuoti vadovaujantis principu „iš viršaus į apačią“ ir pasisako už didesnę sprendimų priėmimo decentralizaciją vietos ir regionų lygmenimis; ragina aktyviau įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas ir ekonominius bei pilietinės visuomenės subjektus į visus ES pasidalijamojo valdymo programų etapus – nuo rengimo ir programavimo iki vykdymo, įgyvendinimo ir vertinimo, atsižvelgiant į tai, kad regionų ekonominis ir socialinis vystymasis ir

---

[1] Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 531, op. cit.

teritorinė sanglauda gali būti pasiekti tik remiantis geru visų subjektų bendradarbiavimu;

4. pabrėžia, kad Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) kartu su sanglaudos politikos fondais atlieka svarbų vaidmenį remiant kaimo vietoves; pabrėžia, kad EŽŪFKP turi būti pritaikytas prie sanglaudos politikos fondų taisyklių, kad būtų skatinama sinergija ir sudaromos palankesnės sąlygos vykdyti iš kelių fondų finansuojamus kaimo plėtros projektus;

5. yra įsitikinęs, kad sanglaudos politika ir toliau galės atlikti savo vaidmenį tik tuo atveju, jei jai bus skirtas solidus finansavimas; pabrėžia, kad tai reiškia, jog būsimai sanglaudos politikai turi būti skiriamas tvirtas finansavimas finansiniu laikotarpiu po 2027 m.; pabrėžia, kad reikia teikti finansavimą, kuris būtų pakankamai plataus užmojo ir lengvai prieinamas, kad sanglaudos politika galėtų ir toliau atlikti savo vaidmenį kaip pagrindinė ES investicijų politika, kartu išlaikant lankstumą sprendžiant galimus naujus uždavinius, įskaitant galimybę finansuoti dvejopo naudojimo produktų kūrimą, ir sudaryti sąlygas vietos valdžios institucijoms, suinteresuotiesiems subjektams ir paramos gavėjams veiksmingai skatinti vietos plėtrą; tvirtai laikosi nuomonės, kad gebėjimas lanksčiai reaguoti į nenuspėjamus iššūkius neturėtų nukentėti nuo aiškaus ilgalaikio strateginio sanglaudos politikos tikslo ir tikslų;

6. pabrėžia kitos ES daugiametės finansinės programos (DFP) ir 2021–2027 m. sanglaudos politikos programų laikotarpio vidurio peržiūros svarbą formuojant sanglaudos politikos ateitį; pakartoja, kad kitoje 2028–2034 m. DFP reikia padidinti sanglaudos politikos užmojus po 2027 m.; todėl ragina būsimoje DFP užtikrinti, kad sanglaudos politikai ir toliau iš tikrųjų būtų skiriamas bent toks pat finansavimas kaip dabartiniu laikotarpiu; be to, ragina naujojoje DFP sanglaudos politiką ir toliau laikyti atskira išlaidų kategorija; pabrėžia, kad sanglaudos politika turėtų būti apsaugota nuo statistinio poveikio, dėl kurio gali pasikeisti regionų tinkamumas finansuoti, nes pasikeistų ES vidutinis BVP; pakartoja, kad reikia naujų ES nuosavų išteklių;

7. todėl siūlo, kad kitoje DFP būtų labiau atsižvelgiama į nenumatytus poreikius, be kita ko, nuo pat pradžių numatant pakankamas maržas ir lankstumą; tačiau šiuo atžvilgiu pažymi, kad sanglaudos politika nėra kovos su krize priemonė ir kad ji neturėtų nukrypti nuo savo pagrindinių tikslų, t. y. nuo savo ilgalaikio investavimo pobūdžio; ragina stiprinti Europos Sąjungos solidarumo fondą, be kita ko, padidinant jo išankstinį finansavimą, kad jis būtų ne toks biurokratiškas ir lengviau prieinamas, siekiant sukurti tinkamą priemonę, kurią taikant būtų galima tinkamai reaguoti į ekonominius, socialinius ir teritorinius būsimų gaivalinių nelaimių ar ekstremaliųjų sveikatos situacijų padarinius; pabrėžia, kad Parlamentas turi vykdyti tinkamą visų neatidėliotinos pagalbos fondų ir priemonių kontrolę;

8. pripažįsta, kad konkrečiais atvejais taip pat reikia naudoti Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (NUTS) 3 lygio klasifikatorių taip, kad būtų pripažįstama, jog visuose NUTS 2 lygio regionuose esama vystymosi skirtumų; mano, kad regioninis BVP vienam gyventojui turi išlikti pagrindiniu kriterijumi nustatant valstybių narių asignavimus pagal sanglaudos politiką; palankiai vertina tai, kad, atsižvelgdama į nuolatinius Parlamento raginimus, Komisija pradėjo svarstyti papildomus kriterijus[1], pvz., išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, gyventojų tankį, išsilavinimo lygį ir nedarbo lygį, kad būtų galima pateikti geresnę socialinę ir ekonominę regionų apžvalgą;

9. pabrėžia, kad teisinės valstybės sąlygos yra visa apimanti sąlyga, kuria pripažįstamas ir užtikrinamas teisinės valstybės principo laikymasis, taip pat kaip reikiama sanglaudos politikos finansavimo sąlyga, siekiant užtikrinti, kad Sąjungos ištekliai būtų naudojami skaidriai, sąžiningai ir atsakingai, laikantis patikimo finansų valdymo; mano, kad įgyvendinant sanglaudos politiką būtina stiprinti pagarbą teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms ir užtikrinti, kad visi veiksmai derėtų su parama demokratijos principams, lyčių lygybei ir žmogaus teisėms, įskaitant darbuotojų teises, neįgaliųjų teises ir vaikų teises; pabrėžia svarbų Europos kovos su sukčiavimu tarnybos ir Europos prokuratūros vaidmenį apsaugant Sąjungos finansinius interesus;

10. ragina toliau dėti pastangas siekiant supaprastinti, padaryti lankstesnes ir racionalizuoti taisykles ir administracines procedūras, reglamentuojančias sanglaudos politikos fondus ES, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, taip pat stiprinti sinergiją, visapusiškai naudojantis turimomis technologijomis, kad būtų padidintas prieinamumas ir veiksmingumas, remiantis esama ir gerai veikiančia pasidalijamojo valdymo sistema, kad būtų sustiprintas naudotojų pasitikėjimas, taip skatinant įvairesnius ekonominės ir pilietinės visuomenės subjektus dalyvauti remiamuose projektuose ir kuo labiau padidinant fondų poveikį; ragina imtis tolesnių iniciatyvų, kuriomis būtų sudarytos sąlygos geriau įsisavinti sanglaudos lėšas, įskaitant didesnį bendro finansavimo lygį, didesnius išankstinius mokėjimus ir greitesnį investicijų kompensavimą; ragina užtikrinti, kad vietos administracija, visų pirma atstovaujanti mažesnėms bendruomenėms, būtų techniškai apmokyta geriau administruoti šias lėšas; todėl pabrėžia, kad svarbu stiprinti vieno bendro audito principą, toliau plėsti supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdus ir mažinti kontrolės priemonių ir auditų, kurie sutampa su to paties projekto ir paramos gavėjo nacionaline ar regionine priežiūra, dubliavimąsi, siekiant užkirsti kelią klaidų pasikartojimui vėlesniais įgyvendinimo metais;

---

1 Europos Audito Rūmai, *Skubi atvejo apžvalga. Sanglaudos politikos finansavimo paskirstymas valstybėms narėms 2021–2027 m. laikotarpiu*, 2019 m. kovo mėn.

11. ragina Komisiją ir valstybes nares suteikti regionams daugiau lankstumo jau programavimo etape, kad būtų atsižvelgta į konkrečius jų poreikius ir ypatumus, pabrėžiant, kad reikia įtraukti ekonominius ir pilietinės visuomenės subjektus; pabrėžia, kad paramos telkimas pagal temas yra pagrindinis elementas derinant sanglaudos politiką su strategijos „Europa 2020“ tikslais; todėl prašo Komisijos pateikti visas išvadas, susijusias su paramos telkimo pagal temas įgyvendinimu, ir pasimokyti iš patirties rengiant būsimus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

12. pripažįsta, kad žalioji, skaitmeninė ir demografinė pertvarka kelia didelių iššūkių, tačiau kartu suteikia galimybių pasiekti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslą; pripažįsta, kad didelių pajamų vietovės gali statistiškai paslėpti ekonomines regiono problemas; supranta, kad kyla pavojus, jog dėl pertvarkos proceso didės regioniniai skirtumai, gilės socialinė nelygybė ir didės „nepasitenkinimo geografija“; pabrėžia, kad reikia pasiekti ES tvarumo ir klimato srities tikslus ir išlaikyti bendrą ekonomikos augimą stiprinant Sąjungos konkurencingumą; todėl ragina parengti Europos strategiją, kuria būtų užtikrintas darnus augimas Sąjungoje, tenkinant konkrečius atitinkamų regionų poreikius; dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą vykdyti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, nes tai suteiks galimybių didinti ES konkurencingumą; pabrėžia, kad reikia investuoti į infrastruktūros projektus, kuriais gerinamas junglumas, visų pirma į tvarų, pažangų transportą, taip pat į energetikos ir skaitmeninius tinklus, užtikrinant, kad visi regionai, įskaitant atokius ir mažiau išsivysčiusius regionus, būtų visapusiškai integruoti į bendrąją rinką ir teisingai pasinaudotų jos teikiamomis galimybėmis; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia remti žaliųjų pramonės šakų plėtrą, puoselėjant vietos ypatumus ir tradicijas, kad būtų padidintas ekonominės aplinkos ir pilietinės visuomenės atsparumas būsimiems iššūkiams;

13. primygtinai ragina ir toliau derinti sanglaudos politiką su siekiu didinti inovacijas ir baigti kurti ES bendrąją rinką, atsižvelgiant į Draghi pranešimo dėl Europos konkurencingumo išvadas; atsižvelgdamas į regioninius skirtumus, pabrėžia tebesitęsiančio atotrūkio inovacijų srityje problemą ir pasisako už specialiai pritaikytą, vietos poreikiais grindžiamą požiūrį į inovacijų ir ekonominės konvergencijos skatinimą regionuose ir inovacijų atotrūkio mažinimą; ragina stiprinti vietos ir regionų inovacijų vaidmenį kuriant konkurencingas mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemas ir skatinant teritorinę sanglaudą; atkreipia dėmesį į naujas ES iniciatyvas, pvz., regioninius inovacijų slėnius ir regioninių inovacijų partnerystes, kuriomis siekiama sujungti skirtingo inovacijų diegimo lygio teritorijas ir spręsti inovacijų trūkumo problemą; mano, kad šis požiūris sustiprins regioninę autonomiją ir leis vietos ir regionų valdžios institucijoms formuoti ES politiką ir tikslus atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius, ypatumus ir pajėgumus, kartu išsaugant partnerystės principą;

14. yra įsitikinęs, kad įgyvendinant sanglaudos politiką ir toliau turi būti laikomasi teisingos pertvarkos principo, atsižvelgiant į konkrečius regionų poreikius, nepaliekant nė vienos teritorijos ir nė vieno asmens nuošalyje; ragina toliau finansuoti teisingos pertvarkos procesą, visapusiškai įtraukiant Teisingos pertvarkos fondą į Bendrųjų nuostatų reglamentą ir skiriant jam daugiau finansinių išteklių programavimo laikotarpiu po 2027 m.; vis dėlto pabrėžia, kad reikia įvertinti Teisingos pertvarkos fondo poveikį reikalavimus atitinkančių regionų pertvarkai ir, užtikrinant, kad jis išliktų sanglaudos politikos dalimi, naujojoje DFP patikslinti jo požiūrį, remiantis išvadomis ir konkrečiomis priemonėmis, kad būtų užtikrinta paveiktų bendruomenių ekonominė ir socialinė gerovė;

15. pabrėžia, kad būtina gerinti ryšį tarp sanglaudos politikos ir ES ekonomikos valdymo, kartu vengiant baudimu pagrįsto požiūrio; pabrėžia, kad Europos semestras turėtų atitikti sanglaudos politikos tikslus pagal SESV 174 ir 175 straipsnius; ragina regionus dalyvauti siekiant šių tikslų ir vadovautis stipresniu teritoriniu požiūriu; ragina pradėti makroekonominių sąlygų sampratos permąstymo procesą ir ieškoti galimybių pakeisti šią sampratą naujo pobūdžio sąlygomis, siekiant labiau atsižvelgti į būsimus naujus iššūkius;

16. yra susirūpinęs dėl to, kad daugėja regionų, atsidūrusių vystymosi spąstuose, kurie patiria ekonominį sąstingį ir kenčia dėl didelio demografinio nuosmukio ir ribotų galimybių naudotis pagrindinėmis paslaugomis; todėl ragina padidinti bendrą finansavimą projektams, kuriais siekiama stiprinti pagrindines paslaugas; pabrėžia sanglaudos politikos priemonių svarbą remiant įvairius regionus ir vietoves, kurie susiduria su demografiniais pokyčiais, darančiais poveikį veiksmingai žmonių teisei pasilikti, įskaitant, be kita ko, iššūkius, susijusius su gyventojų skaičiaus mažėjimu, senėjimu, lyčių disbalansu, protų nutekėjimu, įgūdžių trūkumu ir darbo jėgos disbalansu regionuose; pripažįsta, kad, siekiant kovoti su šiais reiškiniais, reikia tikslinių ekonominių paskatų ir struktūrinių intervencijų; atsižvelgdamas į tai, ragina įgyvendinti tikslines programas, kuriomis siekiama pritraukti, ugdyti ir išlaikyti talentus, visų pirma regionuose, iš kurių išvyksta daug kvalifikuotų darbuotojų, skatinant švietimo, kultūros, verslumo ir inovacijų ekosistemas, atitinkančias vietos ir regionų ekonominius poreikius ir galimybes;

17. pripažįsta, kad svarbu remti ir finansuoti konkrečius sprendimus, skirtus ilgalaikių ir didelių ekonominių sunkumų turintiems arba didelių nuolatinių gamtinių ir demografinių trūkumų turintiems regionams; pakartoja, kad šiuose regionuose reikia išlaikyti ir gerinti kokybiškų pagrindinių paslaugų (pvz., švietimo ir sveikatos priežiūros) teikimą, transportą ir skaitmeninį junglumą, skatinti jų ekonomikos įvairinimą ir darbo vietų kūrimą ir padėti jiems spręsti tokias problemas kaip kaimų tuštėjimas, gyventojų senėjimas, skurdas, gyventojų skaičiaus mažėjimas, vienišumas ir izoliacija, taip pat galimybių pažeidžiamiems asmenims, pvz., neįgaliesiems,

trūkumas; pabrėžia, kad reikia teikti pirmenybę strateginių sektorių, pvz., atsinaujinančiosios energijos, tvaraus turizmo, skaitmeninių inovacijų ir infrastruktūros, plėtrai ir tinkamam finansavimui tokiu būdu, kuris būtų pritaikytas prie kiekvieno regiono ekonominio potencialo ir išteklių, siekiant sudaryti platesnes sąlygas endogeniniam augimui ir darniam vystymuisi visuose regionuose, ypač kaimo, atokiose ir mažiau išsivysčiusiose vietovėse, pasienio regionuose, salose ir atokiausiuose regionuose; primena stiprių kaimo ir miesto ryšių ir ypatingos paramos moterims kaimo vietovėse svarbą;

18. pabrėžia, kad reikia specialiai pritaikyto požiūrio į atokiausius regionus, kaip apibrėžta SESV 349 straipsnyje, kurie dėl savo atokumo, mažo rinkos dydžio, pažeidžiamumo dėl klimato kaitos ir ekonominės priklausomybės susiduria su unikaliomis ir kumuliacinėmis struktūrinėmis problemomis; pabrėžia, kad dėl šių nuolatinių apribojimų, įskaitant mažą vidaus ekonomikos dydį, didelį atstumą nuo Europos žemyno, vietą netoli trečiųjų šalių, daugumos jų dvigubą izoliuotumą ir ribotą gamybos sektoriaus įvairinimą, atsiranda papildomų išlaidų ir mažėja konkurencingumas, todėl jų prisitaikymas prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos yra ypač sudėtingas ir brangus; pabrėžia didelį jų potencialą toliau plėtoti, be kita ko, gerinant regionų junglumą, tokius pagrindinius sektorius kaip mėlynoji ekonomika, tvarus žemės ūkis, atsinaujinančioji energija, kosmoso veikla, moksliniai tyrimai ar ekologinis turizmas; pakartoja savo ilgalaikį raginimą Komisijai tinkamai apsvarstyti visų naujai pasiūlytų teisės aktų poveikį atokiausiems regionams, siekiant išvengti neproporcingos reguliavimo naštos ir neigiamo poveikio šių regionų ekonomikai;

19. pabrėžia tai, kad miestai ir didmiesčių zonos susiduria su savais iššūkiais, pvz., dideliu skurdu, būsto problemomis, eismo spūstimis ir prasta oro kokybe, dėl kurių kyla iššūkių socialinei ir ekonominei sanglaudai, atsiradusių dėl nesuderintos teritorinės plėtros; pabrėžia, kad reikia specialios miestams skirtos darbotvarkės, ir ragina stiprinti jų ryšius su funkcinėmis miestų zonomis, įtraukiant mažesnius miestus ir miestelius, siekiant užtikrinti tolygesnį ekonominės ir socialinės naudos paskirstymą visoje teritorijoje; pabrėžia, kad reikia stiprinti ES miestų darbotvarkės iniciatyvų ir sanglaudos politikos priemonių koordinavimą, pirmenybę teikiant integruotam požiūriui, kuriuo atsižvelgiama į teritorinius ypatumus ir kylančius iššūkius; be to, ragina suteikti regionų ir vietos valdžios institucijoms, taip pat miestams ir miestų valdžios institucijoms daugiau galimybių tiesiogiai gauti ES finansavimą, be kita ko, plačiau naudojant integruotas teritorines investicijas (ITI);

20. pabrėžia, kad reikia toliau vykdyti ir stiprinti investicijas į įperkamą būstą pagal sanglaudos politikos sistemą, pripažįstant jo svarbą tiek regionams, tiek miestams; pabrėžia, kad reikia skatinti su investicijomis į būstą susijusius pokyčius, neapsiribojant dviem dabartinėmis galimybėmis (energijos vartojimo efektyvumas ir

socialinis būstas); pabrėžia svarbų sanglaudos politikos vaidmenį įgyvendinant ir koordinuojant šias iniciatyvas; taip pat mano, kad į iniciatyvą URBACT svarbu įtraukti įperkamo būsto klausimą;

21. pabrėžia strateginę stiprių prie išorės sienų esančių regionų svarbą ES saugumui ir atsparumui; ragina Komisiją remti valstybes nares ir regionus, nukentėjusius nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, visų pirma esančius prie ES rytinės sienos, peržiūrint Regioninės valstybės pagalbos gaires[1], taikant specialiai pritaikytas sanglaudos politikos priemones ir investicijas, taip pat padėti toms valstybėms narėms ir regionams lanksčiai pasinaudoti sanglaudos politikos fondų, įskaitant INTERREG, teikiamomis galimybėmis siekiant padėti įveikti neigiamą socialinį ir ekonominį karo poveikį jų gyventojams ir teritorijoms; taip pat ragina teikti paramą regionams, besiribojantiems su šalimis kandidatėmis, pvz., Ukraina ir Moldova, kad būtų stiprinamos jungtys ir remiama jų integracija į ES;

22. akcentuoja teritorinio bendradarbiavimo pridėtinę vertę apskritai ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo pridėtinę vertę konkrečiai; pabrėžia INTERREG programos svarbą pasienio regionams, įskaitant atokiausius regionus; pabrėžia svarbų jos vaidmenį prisidedant prie jų vystymosi ir įveikiant tarpvalstybines kliūtis, be kita ko, stiprinant tarpvalstybinį pasitikėjimą, plėtojant transporto jungtis, nustatant ir mažinant teisines ir administracines kliūtis ir, be kita ko, didinant tarpvalstybinių viešųjų paslaugų teikimą ir naudojimą; mano, kad INTERREG yra pagrindinė ES priemonė nuolatinėms tarpvalstybinėms kliūtims, su kuriomis susiduria skubiosios pagalbos tarnybos, šalinti, ir siūlo šioms paslaugoms skirti daugiau dėmesio; pabrėžia, kad tarpvalstybinės teritorijos, įskaitant teritorijas prie ES išorės sienų, besiribojančios su šalimis agresorėmis, dažnai susiduria su specifiniais iššūkiais; mano, kad ES pasienio regionai, susiduriantys su daugybe iššūkių, turi būti remiami ir kad jiems reikia skirti daugiau išteklių; palankiai vertina naująjį reglamentą dėl BRIDGEforEU; pabrėžia nedidelio masto ir tarpvalstybinių projektų svarbą ir būtinybę juos veiksmingai įgyvendinti vietoje; ragina Komisiją skatinti valstybes nares aktyviai remti informuotumo didinimo kampanijas pasienio regionuose, kad būtų kuo labiau padidintas tarpvalstybinio bendradarbiavimo poveikis;

23. primena, kad reikia remti sanglaudą, o ne tik vadovautis principu „nepakenkti sanglaudai“, kuris reiškia, kad jokiais veiksmais neturėtų būti trukdoma konvergencijos procesui arba prisidedama prie regioninių skirtumų didinimo; ragina labiau integruoti šiuos principus kaip kompleksinius į visas ES politikos sritis, siekiant užtikrinti, kad jais būtų prisidedama prie socialinės, ekonominės ir teritorinės sanglaudos tikslų, kaip nurodyta SESV 3 ir 174 straipsniuose; be to, ragina Komisiją paskelbti konkrečias gaires, kaip įgyvendinti šiuos principus ir užtikrinti jų taikymą visose ES

---

[1] 2021 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatas „Regioninės valstybės pagalbos gairės“ (OL C 153, 2021 4 29, p. 1).

politikos srityse, ypatingą dėmesį skiriant ES teisės aktų poveikiui mažiau išsivysčiusių regionų konkurencingumui; pakartoja, kad naujuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų reikia tinkamai atsižvelgti į vietos ir regionų realijas; siūlo Komisijai pasinaudoti novatoriškomis priemonėmis, pvz., Regioninių centrų tinklu „RegHub“, siekiant rinkti duomenis apie ES politikos poveikį regionams; šiuo tikslu pabrėžia, kad reikia stiprinti ES teisės aktų teritorinio poveikio vertinimą, kartu stiprinant kitų atitinkamų politikos sričių teritorinius aspektus; primygtinai teigia, kad sanglaudos skatinimas taip pat turėtų būti vertinamas kaip būdas stiprinti valstybių narių ir jų regionų solidarumą ir savitarpio pagalbą; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau dėti pastangas komunikacijos apie sanglaudos politikos naudą ir jos matomumo srityje, parodant piliečiams apčiuopiamą ES poveikį ir paverčiant ją svarbia kovos su euroskepticizmu priemone; palankiai vertina tai, kad pradėta naudoti daugiakalbė platformos „Kohesio“ versija;

24. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad pastaraisiais metais labai sumažėjo tinkamo lygio valstybių narių skurdesnių regionų nacionalinis finansavimas; primena, kad svarbu laikytis ES papildomumo taisyklės; ragina Komisiją užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos, rengdamos ir įgyvendindamos struktūrinių ir investicijų fondų projektus, tinkamai atsižvelgtų į vidaus sanglaudą;

25. primygtinai tvirtina, kad sanglaudos politika turi būti pritaikyta ne tik prie regioninių poreikių, bet ir prie mažiausio masto, t. y. lėšos turi būti prieinamos mažiausiems projektams ir projektų vykdytojams; atkreipia dėmesį į tai, kad jų iniciatyvos dažnai yra pačios novatoriškiausios ir daro didelį poveikį kaimo plėtrai; pakartoja, kad šios lėšos turėtų būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į įmonių dydį ar apimtį; pritaria Sanglaudos aljanso raginimui vykdyti „sanglaudos politiką po 2027 m., nė vieno nepaliekant nuošalyje“;

26. pabrėžia, kad vėluojančios derybos dėl DFP ir tai, kad valstybės narės daugiau dėmesio skyrė EGADP lėšų programavimui, lėmė didelius vėlavimus 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu; pabrėžia, kad svarbu laiku pasiekti susitarimą dėl kitos finansinės programos, todėl ragina derybas dėl Bendrųjų nuostatų reglamento (BNR) ir biudžeto užbaigti likus ne mažiau kaip vieniems metams iki naujo finansavimo laikotarpio pradžios, kad valstybės narės galėtų laiku parengti savo nacionalines ir regionines finansavimo strategijas, siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie kito finansavimo laikotarpio ir esamų ESI fondų projektų tęstinumą;

27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Europos regionų komitetui ir valstybių narių nacionaliniams bei regioniniams parlamentams.